

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/179412,Miedzynarodowa-konferencja-Imperializm-spod-znaku-dwuglowego-oria-i-czerwonej-gw.html>
04.05.2024, 06:49

Międzynarodowa konferencja „Imperializm spod znaku dwugłowego orła i czerwonej gwiazdy. Ofiary komunizmu i imperializmu rosyjskiego w XX w.”

- Polska była jednym z pierwszych krajów zaatakowanych przez Rosję bolszewicką i była tym krajem, który obronił świat zachodni przed agresją. Stało się to dzięki wielkiemu wysiłkowi polskiego narodu, dowódców wojskowych, przywódców politycznych, nie możemy też zapomnieć tego wsparcia, którego udzieliło nam wówczas wojsko ukraińskie z atamanem Petlurą, wsparcia, które płynęło od innych narodów - mówił podczas otwarcia konferencji wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Mateusz Szpytma.

Konferencja obradowała 23 lutego 2023 r. w Sali Kolumnowej Sejmu RP. Wydarzenie objęła patronatem honorowym Marszałek Sejmu RP Elżbieta Witek, zaś organizatorem konferencji jest Instytut Pamięci Narodowej.

Na inaugurację konferencji przybyli m.in. wicemarszałek Sejmu prof. Ryszard Terlecki, wicemarszałek Senatu Marek Pęk, ambasador Ukrainy w Polsce Wasyl Zwarycz, Agnieszka Kaczmarska – szefowa Kancelarii Sejmu, dr Barbara Fedyszak-Radziejowska – doradca prezydenta RP, przedstawiciele instytucji państwowych, duchowieństwa, instytucji kultury, środowisk naukowych i służb wojskowych. Instytut Pamięci Narodowej reprezentował zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma.

Marszałek Sejmu Elżbieta Witek napisała w liście skierowanym do uczestników konferencji:

„My, mieszkańcy państw, którym w przeszłości carska Rosja, zaś później Związek Sowiecki odebrały prawo do wolności i suwerenności, doskonale rozumiemy, czym jest imperializm rosyjski. De facto trwa od stuleci, postępuje w sposób mniej lub bardziej widoczny, przybiera łagodniejsze lub bardziej drastyczne formy, ale zawsze niesie cierpienie, zniszczenia i utratę poczucia bezpieczeństwa”.

Konieczność szerzenia wiedzy oraz pielęgnowania pamięci o ofiarach imperialnych zbrodni podkreślił w swoim liście prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński:

„Gdyby społeczeństwa i rządy państw zachodnich miały odpowiednią wiedzę, a także uwarunkowaną przez nią w jakiejś mierze wolę polityczną, to wojna na Ukrainie mogłaby mieć zupełnie inny przebieg albo nawet może by nie wybuchła”

– napisał Jarosław Kaczyński.

Za zorganizowanie konferencji na tak aktualny dziś temat podziękował ambasador Ukrainy w Polsce Wasyl Zwarycz. Podczas wystąpienia przed obradami zaznaczył, że oba nasze narody, tak okrutnie doświadczone przez totalitaryzmy, dobrze znają wartość wolności i jej obronę za cenę własnego życia.

- W XX wieku staliśmy razem przed imperializmem bolszewickim i osiągnęliśmy wspólnie sukcesy. Braterstwo broni, które było wtedy, jest także i dzisiaj, bo Polska stała się tym krajem, który pierwszy przyszedł na pomoc Ukrainie, napadniętej przez rosyjskiego agresora

- powiedział Wasyl Zwarycz.

W kontekście zbliżającej się rocznicy rosyjskiej agresji na Ukrainę ważne jest przypomnienie o imperialnych tradycjach Rosji i represjach o charakterze ludobójczym, które są zjawiskiem starszym niż sowiecki komunizm. Imperializm sowiecki zintegrował tradycje Rosji carów z bolszewizmem, rozszerzając swój zasięg na pół Europy, napawając się dumą, wielkością swoich dokonań. Towarzyszyły temu brutalny terror i eksterminacja miejscowej ludności, sprzeciwiającej się sowieckiemu panowaniu. Współczesny imperializm rosyjski kwestionuje bowiem podstawy suwerenności i integralności terytorialnej państw naszego regionu. Przywołując hekatombę narodów Europy Środkowo-Wschodniej, oddajemy cześć ofiarom imperializmu sowieckiego i rosyjskiego.

Konferencję rozpoczął panel z udziałem zagranicznych gości z krajów połączonych z Polską wspólnotą losów historycznych i priorytetów geopolitycznych. Jego celem jest pokazanie walki narodów naszego regionu z ekspansją Rosji na inne państwa. Dla nich i dla Polski była to zawsze kwestia przetrwania i zachowania swojej tożsamości. Poruszono m.in. zagadnienia dotyczące prób utworzenia pod egidą Polski bloku państw sprzymierzonych między Bałtykiem a Morzem Czarnym w celu powstrzymania ekspansjonizmu rosyjskiego. Nie zabrakło również tematów związanych ze zbrodniami popełnionymi przez reżim sowiecki. Mord dokonany w Katyniu oraz wiele innych zbrodni wpisuje się w przestępczą logikę i ciągłość imperialnej tradycji, czego tragicznym potwierdzeniem są zbiorowe mordy w Buczy i Iziumie, a także wywózki Ukraińców w głąb Rosji. Naszym obowiązkiem jest ciągle przypomnienie o tym, a także przywracanie pamięci o ofiarach zbrodni oraz dawanie świadectwa prawdzie.

Wydarzenie można obejrzeć na stronie www.sejm.gov.pl i sejmowym kanale YouTube.

PROGRAM KONFERENCJI

10.00 - 10.30 otwarcie konferencji

Panel I

- 10.30 – 10.50 *Obrona suwerenności Ukrainy w latach 1917–1921* – prof. dr hab. Yuri Shapoval (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy)
- 10.50 – 11.20 *Sojusz polsko-ukraiński 1920 r.* – dr hab. Mirosław Szumiło, prof. UMCS (Instytut Pamięci Narodowej)
- 11.20 – 11.40 przerwa
- 11.40 – 12.00 *Walka państw bałtyckich z bolszewizmem o niepodległość 1918–1920: przypadek Łotwy* – prof. Ēriks Jēkabsons (Uniwersytet Łotwy w Rydze)
- 12.00 – 12.20 *Walka narodów Zakaukazia o obronę suwerenności 1917–1921* – prof. Mikheil Bakhtadze (Uniwersytet Państwowy im. Iwane Dżawachiszwilego w Tbilisi)
- 12.20 – 12.50 dyskusja
- 12.50 – 13.30 przerwa

Panel II

- 13.30 – 13.50 *„Operacja polska” NKWD i represje wobec Polaków w ZSRS w latach 30. XX w.* – dr Maciej Wyrwa (Centrum Dialogu im. Juliusza Mieroszewskiego)
- 13.50 – 14.10 *Sowieckie zbrodnie wobec obywateli polskich w latach 1939–1944* – dr hab. Sławomir Kalbarczyk (Instytut Pamięci Narodowej)
- 14.10 – 14.30 *Zbrodnie sowieckie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1989* – dr hab. Mieczysław Ryba, prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II)
- 14.30 – 15.00 dyskusja, podsumowanie obrad